

Marija, skoz življenje

Skoraj da ni pri nas večje cerkvene slovesnosti, kjer ne bi za sklep ne samo navdušeno, temveč tudi z velikim zaupanjem zapeli pesem *Marija, skoz življenje voditi srečno znaš*. Smeli bi celo reči, da je ta pesem postala neke vrste naša narodna himna. Ob petju te pesmi verjetno vsi doživljamo neko notranjo umiritev, gotovost in varnost. Zdi se nam, da smo v velikem zaupanju po Mariji izročili svoje življenje z vso njegovo sončnostjo in temnostjo v roke našega dobrega vsemogočnega Boga. Seveda nismo tako naivni, da bi zdaj pričakovali, da bo naše življenje brez preizkušenj in pretresov, pa naj gre to za vsakdanjost ali za našo vernost. Saj vemo, da do vsega tega v nekih oblikah nujno prihaja in bo prihajalo tudi v prihodnje. Ob tej pesmi in ob mnogih drugih nas pomirja in hrabri izkustvo božje pomagajoče bližine in tudi izkustvo že večkrat preizkušenega zagotovila apostola Pavla: »Bog je zvest in vas ne bo pustil skušati čez vaše moči, temveč bo s skušnjo dal možnost, da jo boste zmagali« (1Kor 10,13). In to izkustvo je izredno pomembno in osrečujoče v našem duhovnem življenju.

Prav je, da se spomnimo dveh mož naše preteklosti, ki sta vsak po svoje ustvarila tako pristno slovensko in versko globoko doživeto pesem, ki se že desetletja in se bo tudi v prihodnje pela po Sloveniji.

Besedilo je napisal duhovnik, pozneje tudi stolni kanonik v Ljubljani, Luka Jeran. Ta požrtvovalni in velikodušni mož je bil duša narodnostnega in verskega preporoda zlasti med dijaki in bogoslovci. Njegovo življenjsko delo pa je bilo urejanje slovenskega verskega časopisa *Zgodnja danica*, urejal jo je kar 40 let (do smrti leta 1896). Nesebično se je trudil, da bi s tem listom Slovence narodnostno in krščansko prebujal in vzgajal. Prav je, da ob tej priložnosti omenimo vsaj Šmarnice naše visoke nebeške kraljice, napisal jih je kar sedem letnikov (1859-1878). Torej nič čudnega, da je temu možu, ki se je tako poglobljal v Marijino življenje in njeno sodelovanje pri odrešenju, privrela iz srca tako lepa pesem kot je *Marija, skoz življenje*. Morda nam bo navdih pesmi bolj razumljiv, če se spomnimo še tega, da je bil Jeran izjemno rahločuten za stisko vsakega, zlasti mladega človeka, saj velja za enega največjih tihih dobrotnikov slovenskega dijaštva. Pisatelj Ivan Cankar je postavil lep spomenik njegovi srčni dobroti v črtici: *Zgodba o nepoštenosti*.

Jeranovo besedilo je prišlo v srečne roke skladatelja, ki je uglasbil veliko lepih

Marijinih ljudskih pesmi, Ignacija Hladnika, kapiteljskega organista v Novem mestu. In reči moramo, da je glasbena govorica te pesmi močnejša od besedne, njena sporočilnost bogatejša. To je ena redkih ljudskih pesmi v imitaciji, to je, da moški glasovi pojejo naprej, ženski pa za njimi.

Ker sta prvi dve kitici po vsebini sorodni nekaterim drugim Marijinim pesmim, se bomo ustavili samo pri tretji kitici, ki je vsebinsko bogata in pomembna. *Poslušaj naše klice, izprosi nam modrost, naj naj iščemo pravice, skrbimo za svetost. Da bi Boga ljubili in tebe prav častili.* Marijo, ki jo v lavretanskih litanijah kličemo Sedež modrosti, prosimo, naj nam izprosi pri Bogu modrost, ta predragoceni in za življenje tako potreben dar. In kaj je ta modrost, ki si jo želimo dobiti na Marijino priprošnjo? Modrost je krepost, se pravi, notranja duhovno sposobnost, ki nam v različnih okoliščinah in v posameznih konkretnih primerih pomaga spoznati, kaj je resnično dobro, koristno za naš človeški in duhovni napredek, kaj se ujema z našo krščansko poklicanostjo, da bo naše življenje stalna pot k Bogu. Modrost ni isto kot učenost. Zato se lahko dogaja, da manjka učenim ljudem modrosti prav tako kot neučenim. Modrost pomeni predvsem poznavanje življenja in prihaja lahko samo iz osnov in temeljev zdrave in urejene duše. Modrost je pred učenostjo in svetostjo. Kajti če človek nima modrosti, ga učenost lahko usposobi le še za večje neumnosti. Svetost brez modrosti pa dobi spačene in bolestne oblike, kar nam žal, dovolj zgovorno dokazuje stara in novejša zgodovina. Če vzamemo človeku modrost, bodo vse njegove kreposti padle in se celo spremenile v greh. Pravičnost brez modrosti, zgolj po črki, se spremeni v krivico. Ljubezen brez modrosti se prelevi v osladno počutnost. Dobrota brez modrosti v razsipništvo, vera brez modrosti v fanatičnost. Resnica brez modrosti v ločine in sovraštvo.

Razumljivo je, da ne mislimo tu samo na naravno modrost, temveč na krščansko modrost. Samo naravna človeška modrost uporablja čas, da si pridobi zemeljske dobrine, krščanska, nadnaravna modrost pa uporablja čas, da si pridobi dobrine, ki ne bodo nikoli minile. Ravna se po Kristusovem naročilu v govoru na gori: »Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta molj in rja in kjer tatovi kopljejo in kradejo; nabirajte se namreč zakladov v nebesih, kjer jih ne uničuje ne molj ne rja, in kjer tatovi ne kopljejo in ne kradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce« (Mt 6,19-21).

Modrost nam pomaga, da se osvobodimo navezanosti, usužnjenosti stvarim in se svobodneje dvignemo k čaščenju in kontemplaciji Stvarnika samega (prim. CS 57, 4). Tako je modrost kažipot k Bogu in urejevalka krščanskega življenja. Saj

modrost vse obnavlja. »Od roda do roda prehaja v svet duše«, pravi sv. pismo, »in jih napravlja za božje prijatelje. Zakaj Bog nikogar bolj ne ljubi kakor tistega, ki prebiva z modrostjo« (Md 7,27-28).

Ko apostol Jakob razmišlja o modrosti v krščanskem življenju, naroča: »Ako kdo izmed vas nima modrosti, naj jo prosi od Boga, in dana mu bo« (Jk 1,5). Še bolj gotovo pa nam jo bo Bog dal, če jo bo za nas prosila tudi Marija, da bi znali in mogli vedno iskati pravico in skrbeti za svetost. S tem predragocenim življenjskim darom moramo vsi zavzeto skrbeti za čimbolj človeka vredno in dostojno življenje ter se prenavljati v notranjem človeku, »ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti« (Flp 4,24).